

stavi s primerno množino vode. Kuhaj gobe pol ure, dodaj kašo, soli in skuhaj mehko. Goto o jed začini z vročo zaseko ali maslom.

Ajdov parnik. V skodelici mlačnega mleka raztopi 3—4 deke kvasa, dodaj pol kavne žličke sladkorja in toliko moke, da nastane redko tekoče testo. Medtem ko ta kvavec vzhaja obrasi z vrelim mlekom en in pol litra ajdove moke. Ko je moka popolnoma hladna, primešaj toplo mast (razpusti 2 zvrhane žlici trde masti). K mlačnemu testu daj medtem vzhajani kvavec, 2 cela jajca, sol in toliko mleka, da nastane srednjegosto testo, katerega vtepaš s kuhalnico dobre četrt ure. Nato ga spravi v dobro omaščen lončen model, pusti vzhajati in speci v precej vroči pečici.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto 14. novembra so pripeljali špeharji 142 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 13—14, slanina pa 13—15. Kmetje so pripeljali 14 voz krompirja po 0.50—1.50, 3 čebule po 4—5 (česen 10—16), 8 sena pa 80—90, 5 otave 75—80, 2 ržene slame 65—70, 1 pšenične slame po 70. Pšenica 2, rž 1.50, ječmen 1.50, oves 1.25—1.50, koruza 1.50, proso 2.50, ajda 1.25, ajdovo pšeno 5, fižol 2—2.50. Kokoš 30—40, piščanci 26—60, raca 16—25, gos 40—80, puran 40—80. Gobe 1—2, grozdje 3—8, hruške 4—5, jabolka 2.50—5. Mleko 2—3, Smetana 10—12, surovo maslo 24—30. Med 14—20.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 13. novembra je bilo pripeljanih 217 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari, komad 30—70, 7—9 tednov 80—100, 3—4 mesece 150—240, 5—7 mesecev 300—400, 8 do 10 mesecev 450—500, 1 leto 570—700 Din. 1 kg žive teže po 6—7, mrtve teže 8—10 Din. Prodanih je bilo 123 svinj.

Mariborski živalski sejem dne 10. nov. 1931. Prignanih je bilo 18 konj, 12 bikov, 172 volov, 495 krav in 11 telet, skupaj 618 komadov. — Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmju so bile sledeče (za 1 kg žive teže): de-

bell voli od 4 do 5.50 Din, poldebeli 3 do 3.50 Din, plemenski 2.50 do 2.75 Din, bikji za klanje 2.50 do 3.50 Din, klavne krave debele 2.75 do 4 Din, plemenske krave 2.50 do 3 Din, krave za klobasarje 1.50 do 2 Din, molzne krave 2.75 do 3 Din, breje krave 2.75 do 3 Din, mlada živina 3 do 4.75 Din. Prodanih je bilo 314 komadov, od teh za izvoz v Italijo 15 komadov.

Mesne cene v Mariboru za 1 kg: volovsko meso I. vrste 12 do 14 Din, II. vrste 8 do 10 Din, meso od bikov, krav in telic 6 do 7 Din, telečje meso I. vrste od 14 do 16 Din, II. vrste od 8 do 10 Din, svinjsko meso sveže od 10 do 22 Din.

*

Sedem izginulih zakladov.

Ogromna Afrika, kjer je cvetela že pred tisočletji visoka kultura, je še danes eden najmanj raziskanih delov sveta. Afrika hrani zelo mnogo skrivnosti, kojih sledi se opirajo na ustno izročilo domačinov in na iz predzgodovinske dobe izvirajoče pripovedke, deloma pa tudi na zgodovinsko verjetne zapiske. K skrivnostim črnega dela sveta (Afrika) spadajo sedmeri izginuli zakladi.

Srebrna in zlata polja.

Od 15. stoletja naprej se ponavlja trditve, da se nahaja nekje ob severnih bregovih afriške reke Sambesi neizmerno na srebru in zlatu bogato polje. Staroegipčanski zapiski omenjajo večkrat deželo Punt, ki je bila južno od izvirov reke Nil. Iz omenjene pokrajine so dobivali egiptovski faraoni v velikih množinah srebro ter zlato. Nekateri raziskovalci trdijo, da je označba Punt istovetna z v sv. pismu omenjenim imenom Ofir, ki je služil kraljici Sabi kot vir nje-nega nepopisnega bogastva na zlatu, srebru in dragocenih kamnih.

Pred 50 leti se je posrečilo nekaterim Portugalcem, ki so potovali po Afriki, da bi odkrili zaklade v Ofiru, da so res zadeli na obsežne podzemeljske hodni-

ke, ki so prikrivali brezštevilne kepe zlata, srebra in dragulje vseh mogočih vrst in vrednosti. Domačini, ki so služili Portugalcem kot kažipotji skozi težko dostopno in od zveri ogroženo pokrajino, so nosili najdene zaklade, s katerimi so se vračali iz skrivnostnih krajev presrečni raziskovalci. Na povratku pa so črni nosači in njih poglavarji zahrbtno pobili belokožce in jih oropali najdenih zakladov. Le enemu se je posrečilo, da je ušel živ. Pa tudi ta edini na življenju preostali ni mogel pozneje več zadeti na skrivnostne podzemeljske zakladnice.

Dolina dijamentov.

Med afriškimi lovci in potniki je razširjena vest, da je nekje v severno-zapadni smeri reke Oranie dijamentno polje. Leta 1870 je peljal tamkajšnji domačin angleškega lovca na leve v zahvalo za rešitev iz smrtne nevarnosti na kraj, kjer je res ono bajno skrivališče dijamentov. Oba moža sta se podala po zaklade na vozu, v katerega so bili vpreženi bivoli. Na sredini najbolj divjih džungel je odkril od zamorca spremljani Anglež reko. Iztesala sta si majhen čoln, v katerem sta nadaljevala vožnjo.

Pripeljala sta se v dolinico, ki je obdana od vseh strani od skalovja, ki je ognjeniškega izvora. Tukaj se je lovec na lastne oči prepričal, da je pravljica o dijamentni dolini resnična. Svetlika-lo in bleščalo je v solnčni luči vse polno najlepših dijamentov kar na površju zemlje. Anglež si je napolnil žepe in nahrbtnik z dragulji.

Na povratku je raztrgal lovčevega črnega spremljevalca panter. Anglež je zadel po dolgem tavanju na naselbino domačinov, odkoder se mu je posrečilo, da se je vrnil živ v Kapstadt. Prodajal je dijamente za 70 milijonov Din. Nikomur ni zaupal skrivnosti. Hlepeč po še večjem bogastvu se je podal še v drugič proti izvirov sreče. Med potjo je pa podlegel naporom potovanja. Njegovega trupla niso našli.

On to ve.

Tonček: »Veš, Anica, gospa Milen je najbolj revna v tej hiši. Ni ti malo kruha nima doma.«

Anica: »Ali veš ti to sigurno?«

Tonček: »Seve, saj me je bila mama poslala k njej, naj nam posodi kos kruha.«

Nič za to.

Micika pomaga mami in nese krožnik z juho iz kuhinje v sobo na mizo.

Mati: »Micika, če že neseš juho, ne smeš pomakati prstov vanjo.«

Micika: »O, nič za to. Saj juha ni močno vroča!«

»V nebesih?« je bolnica počasi, zamišljeno ponavljala. Videlo se je, da že težko govori, in da se ji misli že mešajo; po obilni izgubi krvi jo je zmogala omotica... »O, če mama umrjejo, vzemi v nebesa še mene, ljubi Bogec... Mama... Mama...«

Šepetala je kakor v sanjah.

Pater se je trudil, da bi kri ustavil. Ves okrvavljen je že bil robec, okrvavljena rdeča, belopikasta obleka dekletina.

»Tukaj, gospod, vzemite to, prosim.«

Pater je iz dela raztreseno povzdignil glavo. In se je začudil, ko je zagledal pred seboj sedemnajst-, osemnajstletno dekle čudovite južne krasote. Malo zmedla se je, ko jo je pogledal. A velike, čudovito črne in plamteče oči so ga gledale vse nedolžne in vdane in so prosile isto, kar so bile pravkar prosile besede: »Vzemite! Ne zavrnite!«

»Prosim,« je dejal tiho, iztegnil roko in vzel svilnati, z dragimi čipkami obšiti robec, ki mu ga je ponujala drobna roka.

»Hvala, gospodična. Dobro delo ste storili.«

In je spet ljubeče brisal dekletu čelo in lica. A kakor bi se bil zdajci iz težkih blodnih misli zbudil in zavedel, je pogledal gospodično, še vedno tik nje-ga stoječo, in je zaprosil:

»Gospodična, ko bi odšli. Deklica je okužena.«

»A vi se ne bojite, gospod?«

»Ne bojim se, ne smem se bati. Svojo dolžnost vršim.«

»A če se okužite?«

»Pa umrjem. Kakor je božja volja. — Ponesem zdaj ubožico gor k cerkvi. V cerkveni lopi, v bližini Boga naj umrje, ako ji je smrt usojena, ne tu na cesti... A vi pojdite, prosim!«

»Vrnite mi robec.«

Menih se je prestrašil. Odtegnil je roko z robcem...

»Ne. Okužen je. Morali ga boste žrtvovati... A počakajte, tule imam svojega. Preprost je, slaba zamena bo za vašega. A če dovolite, prosim.«

»Dajte. Hvala, gospod.«

»Vam hvala, gospodična. Z Bogom!«

Nežno je dvignil bolno dekletce in jo nesel gor k cerkvi, okrog in okrog z grobovi obkroženi.

Deklica, Rahela, žida Arona Izerlina hči, je še stala na mestu in gledala za odhajajočim. Ko je izginil za visokim zidom pokopališča, se je počasi obrnila in šla vsa zamišljena v mesto. Tam je krenila dol proti Ogrskim mestnim vratom, kjer je stala stara, neznatna hišica njenega očeta, ob hiši pa obsežna skladišča, kamor je spravljala oče žito in druge poljske pridelke in vse, kar so mu od vseh strani kmetje prodajali, vozili in prinašali.

(Dalje prihodnjič.)

750milijonski zaklad.

Tretji ogromni in izginuli zaklad v Afriki je bil last kralja Lobengulla, ki je vladal nad plemenom Matavillov. Belokožci so stiskali poglavarja in radi tega je sklenil, da spravi svoj 750 milijonov Din vredni zaklad v zaboje in te zakoplje. Kar je sklenil, je tudi storil. Po njegovi smrti je znal samo eden človek za mesto, na katerem so bili zakopani zakladi. Vlada v Rodeziji je ponudila temu možu polovico zaklada, ako izda skrivnost. K izdaji pozvani je molčal kot grob, je umrl v ječi in odnesel skrivnost seboj na drugi svet.

Orjaški dijamant.

Celemu svetu znan je bil orjaški dijamant, ki je bil svojčas podarjen angleškemu kralju Edvardu VII. V Afriki je bilo tedaj obče razširjeno mnenje, da je to nebrušeno dijamantno darilo le polovica še mnogo večjega dragulja. Iskalec, kateremu se je bilo posrečilo, da je zadel na na celem svetu največji dijamant, je razpolovil dragocenost. Eno polovico je oddal ondotnemu upraviteljstvu dijamantnih jam, drugo polovico je pridržal in je ž njo srečno ubežal.

Grič dragocenih kamnov.

Najdišče najbolj dragocenih kamnov, ki so bili najdeni v Afriki tekom desetletij, je istotako skrivnost. Kroži pravljica o griču nekje v južni Afriki, iz katerega izvirajo te posebnosti.

Zaklad burske republike.

Nadaljna uganka je zaklad bivšega predsednika Transvaala, Pavla Krügerja. Ko so si podjarmili Angleži deželo, je zakopal stric Krüger zaklad burske republike na gotovem mestu. Da ta zaklad ni kaka bajka, so potrdili pred kratkem Krügerjevi sovrstniki, ki še živijo.

Ladja z zlatim tovorom.

Slednjič so vendarle odkrili ono mesto ob južnoafriški obali, na katerem se je potopila ladja »Grosvenor«. Ladja je vozila velik tovor zlata in dragocenih kamnov, a so jo pogoltnile morske globine z vsemi živimi bitji in z zakladom. Dosedaj so dvignili iz parnika le par kep zlata. Pravi zaklad še vedno počiva na morskem dnu in vsi dvigalni poskusi potapljačev so se do sedaj izjalovili.

*

OBČNI ZBOR PROSVETNE ZVEZE.

Mariborska prosvetna zveza ima svoj občni zbor v četrtek, 26. novembra. Zborovanje se vrši v Prosvetni dvorani Zadržne gospodarske banke v Mariboru. Začetek ob 10. uri predpoldne. Društva, fantovski krožki in dekl. zveze, vljudno povabljeni.

Občni zbor Cecilijinega društva v Mariboru se vrši v soboto, 21. novembra, ob 6. uri v dvorani zadržne gospodarske banke.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo 22. nov. bo mo otvorili prvo zimsko sezono v novi dvorani pri Pergerju. Nič več nas ne bo zehlo, peči so že postavljene. Ta dan se bo mladeniška Marijina družba postavila s krasno igro »Žrtve spovedne molčečnosti.« Kdor hoče kaj lepega in spodbudnega videti, naj pride gledat! Vstopnino smo znižali na 6, 4, 3 Din. Med odmori svira tamburaški zbor.

Sv. Rupert v Slov. gor. Prosvetno društvo pri Sv. Rupetu v Slov. gor. priredi v nedeljo dne 22. novembra ob 15. uri (3. popolne) v prostorih nove šole 3 igre. 1. »Zamorec«, šaljivka, »Zaklad burka«, in »Satan« mistična igra v 1. dejanju. Igre so res lepe in podučljive. Še prijatelji naših katoliških fantov so najskrajnejše vabljeni. Sodeluje moški pevski zbor in tamburaški zbor. Odbor.

Sv. Tomaz pri Ormožu. V nedeljo, 22. t. m. priredi v Društvenem domu tukajšnje katoliško Izobražev. društvo ob 15. uri gledališko predstavo. Na sporedu so zanimive točke, kakor dve igri: »Čašica kave« v 1. dej. in »V posredovalnici« v 1. dej. ter petje. Ker sodelujejo pri prireditvi dekleta tukajšnje gospodinjske šole, zato vas vabijo iste, vse, ki ste prijatelji poštene zabave, da pridete v obilnem številu. Ne bo nobenemu žal.

Šoštanj. V nedeljo dne 22. t. m. popoldne ob treh, vprizori tukajšnje Prosvetno društvo v dvorani Slomškovega doma veliko narodno igro »Zaklad«, ki v štirih dejanjih prikazuje horbo poštenosti s sebično grabežljivostjo. Igra je od prvega pa do zadnjega dejanja zelo napeta, mnogo lepih prizorov je vpletenih vmes, zraven pa je še obilo smeha. Nedeljska vprizoritev bo nudila občinstvu obilo lepega užitka. Zato vse vabimo k udeležbi!

*

Povest banke.

V našem listu smo že javili, da je prišla radi prevelikih dolgov največja rumunska banka »Marmaroš, Blank in drug« pod državno nadzorstvo. Dolgovi omenjenega denarnega zavoda znašajo 2 milijardi lejev.

Pred več desetletji je bila v majhnem karpatskem gnezdu neznatna trgovina z mešanim blagom, koje lastnik se je čutil nezadovoljnega v preozki okolici. Od tega je preteklo krog 100 let. Trgovec je hotel v svet, v Bukarešto, glavno mesto pokrajine, ki tedaj ni bilo večje nego vas, vendar mu je sijala bodočnost velemesta.

V stranski ulici bukareškega predmestja si je opremil naš trgovec svojo trgovino.

Leta so minula. Nastopilo je l. 1848. Bukarešta je postala važno križišče med vzhodom in zapadom. Trgovina našega trgovca Jakoba Marmaroša se je veselila vedno boljšega obiska. Tukaj so kupci lahko plačali blago v rubljih ter tolarjih, v turških ter grških novcih. Jakob Marmaroš je poznal dobro vrednost denarja in njegove tozadevne beležke so bile nezmotljive.

Lepega dne se je oglasil v trgovini Jakob Löbl, ki se je predstavil kot agent iz Avstrije in se je ponudil kot kompanjon, ker se je Marmaroš ukvarjal tudi z izmenjavo denarja. Löbl je predlagal strogo ločitev poslov: on sam bi naj vodil bančne posle, Marmaroš bi pa naj trgoval še dalje z razno robo.

Na ta način je postal Löbl drug tvrdke. Oba družabnika sta se med seboj izborno razumela.

Koncem revolucije leta 1848 so bili begunci prisiljeni, da so se naselili v Bukarešti. Prinesli so seboj tuj denar in noviče iz tujine. Baš te novice so bile neprecenljive vrednosti za Löbla, ki jih je znal izrabljati.

Krog leta 1850 je živela v mestecu Pitesti rodbina Blank, ki je bila prešinjena od tedaj modernega duha. Eden od sinov, Mavricij, je študiral na Dunaju. Ko se je vrnil domov, mu je bilo 21 let. Dovršil je bil trgovsko akademijo in se je podkoval z bogatim znanjem. Posebno zanimanje je kazal za denarne zadeve. Iz Pitesti se je pripeljal v Bukarešto. Oglasil se je pri Marmarošu in Löblu in je ostal kot tretji v njuni družbi. V podjetju so že bili trije predstojniki: dva stara in eden mlad. Mladi je prinesel s seboj novega duha. Starejša gospoda nista bila za večja trgovanja. Moric Blank pa je zaslužil večkrat z eno potezo več nego ona dva celo leto.

Bančno podjetje Marmaroš je opustilo branjarijo, lotilo se je le dajatev posojil in trgovanja z denarjem.

Leta 1877 se je prelevila poprejšnja mešana trgovina v javno trgovsko družbo. Marmaroš in Löbl se umakneta iz ospredja, šef podjetja postane — Moric Blank. Podjetje je pričelo rasti z industrijskimi družbami, denar se je stekal v zavod v toliki množini, da je prevzel Blank lahko pretežno večino državnih posojil.

Ogromno podjetje je naraslo v največjo rumunsko banko. Stari Moric Blank je umrl leta 1929 v starosti 81 let.

Dedič je postal edini sin Aristid, ki je študiral v Parizu, Berlinu in v Londonu. Aristid pa je bolj pesnik in sanjač nego finančnik. Aristid Blank, finančni diktator pretežne večine rumunskih industrijskih podjetij in denarni zalagatelj rumunskih vlad, je spravi neverjetno bogato podjetje na rob propada ter pod državno nadzorstvo.

*

Ruše. Zalost je napolnila pretekli teden naša srca. Turobno je zazvenela pesem naših zvonov preko grobov in odjeknila od pohorskih vrhov. Naznanjala je, da je nehale biti blago srce župnikove matere gospe Marije Pšunder, roj. Trstenjak. 87 spomladi je preživela rajnica in in se že bližala 88. Toda Vsemogočni jo je poklical po plačilu za vse trude in opomine zlata. Vzorno in lepo je bilo njeno življenje ob strani sina duhovnika in hčerke gospodinje, zato pa je bila tudi njena smrt lepa. Saj pa je tudi bila mati duhovnikova. In čeprav da takim materam Bog več trpljenja, jim da tudi obilo milosti, da trpljenje zmoroje in z delom ter molitvijo pomagajo otroku do vzvišenega duhovniškega stanu. In lep pogreb so imeli naša mati. A. Gospodov jih je spremljal na zadnji poti. Počasti pa so njihovo zadnjo pot tudi zastopniki občine, ravnateljstvo tovarne, učiteljstvo s šolarji in ogromno drugih ljudi vseh slojev. Prihiteli so gospe Pšunder kropiti in spremiti k